

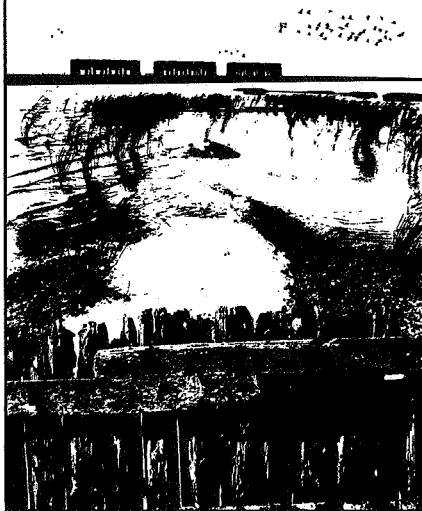
DE LAUWERSMEER, EEN NIEUWE FASE

Felix Luitwieler

De werkgroep Lauwersmeer heeft in november 1979 een aantal defensiespecialisten van de Tweede Kamer uitgenodigd in de Lauwersmeer om hen door de directeur van de Rijksdienst voor de IJsselmeerpolders (RIJP) afd. Lauwerszee te laten voorlichten over de geschiktheid van de Marnewaard als militair oefenterrein voor rups- en wielvoertuigen. Uit de gegeven informatie bleek, kort samengevat, dat het overgrote deel van de Marnewaard hoogstwaarschijnlijk niet voldoet aan de eisen, die aan een dergelijk oefenterrein gesteld moeten worden. De oorzaken liggen in de bodem, die op de meeste plaatsen een te hoog kleigehalte heeft, waardoor de grond

nationaal park lauwersmeer

gedurende de herfst, de winter en het voorjaar en in natte zomers een zodanig vochtgehalte heeft, dat de draagkracht zeker bij frekwent rijden, slecht is. De bovenste laag wordt dan volledig versmeerd waardoor deze laag vrijwel ondoorlatend wordt en alle neerslag op het maaiveld (oppervlak) blijft staan. Hoe hoger het leemgehalte is des te groter de smeerbeol en des te sneller wordt het terrein onder natte weersomstandigheden onberijdbaar. Verlaging van het grondwaterpeil zou een oplossing kunnen zijn. Het probleem dat zich dan voor gaat doen, is dat het vochtleverend vermogen van de grond te gering zal zijn om de bodemvegetatie in leven te houden met als gevolg verstuivingsproblemen, die in dit open kustgebied groot zullen zijn.

Daar komt nog bij, dat in het zoute kwelgebied achter de Waddenzeedijk (naar schatting 200 ha) het aangelegde proefdrainagesysteem na een paar jaar niet meer functioneerde als gevolg van kolloïdale afzettingen, hoofdzakelijk zwavel- en ijzerverbin-

dingen. Het gevolg zal zijn, dat om de ontwatering op peil te houden iedere 3 tot 5 jaar een geheel nieuw drainagesysteem aangelegd moet worden.

Op grond van bovengenoemde informatie stond nog niet vast hoe groot de verwachte effecten zouden zijn. De RIJP was reeds bezig met een onderzoek naar de bodemkundige en bodemtechnische aspecten van het terrein. Daarnaast was het nodig deze informatie te toetsen aan de normen, die Defensie stelt aan een rijterrein voor rups- en wielvoertuigen. Verder zou nog onderzocht moeten worden wat het vochtleverend vermogen van de gronden in de Marnewaard zou zijn bij polderpeilverlaging en welke verstuiving daarbij zal optreden. Ook is interessant te weten wat de financiële consequenties van militair gebruik van de Marnewaard zijn in verhouding tot andere gebruiksvormen. Welke cultuurtechnische maatregelen er nodig zijn om het terrein voor het bedoelde militaire gebruik geschikt te maken.

Deze informatie is zonder meer nodig voor de Tweede Kamer om te kunnen beslissen of het Compagnies Oefenterrein Marnewaard, waar *in principe* reeds toe besloten is, er op militairtechnische en financiële overwegingen wel moet komen. De staatssecretaris is niet bereid een onderzoek naar deze zaken te financieren. Reden waarom de Werkgroep Lauwersmeer aan een ingenieursburo gevraagd heeft dit onderzoek uit te voeren om de Tweede Kamer alsnog van deze informatie te kunnen voorzien. Naar mogelijkheden om deze studie te betalen (rond f50.000,—) wordt nog gezocht.

Aktie

Naar aanleiding van de bijeenkomst van de defensie-specialisten in de Lauwersmeer zijn er vanuit de Vaste Commissie

voor Defensie van de Tweede Kamer vragen gesteld aan staatssecretaris Van Eekelen. Terwijl de toegezegde nota over deze vragen nog niet binnen was, lag daar wel ineens in april 1980 een aanvraag voor een aanlegvergunning van het ministerie bij de gemeente Ulrum.

Via een "gat" in de wet op de Ruimtelijke Ordening zou Defensie deze vergunning per 22 mei automatisch krijgen en heeft die inmiddels ook gekregen. Van den Bergh (PvdA) vroeg daarop een interpellatie aan, die 21 mei zou plaatsvinden. Op 13 mei bereikte de brief van de staatssecretaris de Tweede Kamer met de gevraagde informatie. In de behandeling van de brief stelden vrijwel alle fracties, dat er nog teveel onzekerheden over de mogelijkheden en onmogelijkheden van militaire oefeningen in de Marnewaard waren. De staatssecretaris gaf

toe dat er nog onderzoek gedaan moest worden en zegde toe niet voor 30 oktober te beginnen met de inrichtingswerkzaamheden. Intussen heeft Defensie nu wel sedert 22 mei de aanlegvergunning op zak. Zaak is nu het door de Werkgroep Lauwersmeer aangeslingerde onderzoek vóór 30 oktober klaar te hebben. Als uit dit onderzoek blijkt dat het terrein inderdaad niet geschikt is voor de oefeningen waarvoor het bedoeld is, zijn er in de Tweede Kamer weer nieuwe mogelijkheden om Defensie tegen te houden. Als gevolg van deze nieuwe ontwikkelingen is de aktiebereidheid in de streek weer toegenomen en het is niet onwaarschijnlijk, dat het in de nazomer en de herfst bij verschillende groeperingen tot aktie komt. De Werkgroep Lauwersmeer is op het ogenblik bezig met het maken van een film, die bij deze akties gebruikt kan worden.

